ئار جاقتاعى كۈشتەردى ئبىر تۇتاس جوسپارلاپ، قىزمەت سەرپىنىن كۈشەيتىپ، قىزمەت ونىمدىلىگىن جوعارىلاتىپ، نىدەتتىڭ كەڭەيۋىن، ئورشۇىن باتىل اۋىزدىقتاپ، ئار ۇلت بۇقاراسىنىڭ ئومىرىنىڭ حاۋىپسىزدىگىن قورعاۋ كەرەك

(باسى 1 ـ بەتتە)

ىلگەرىلەتىلۋ جاعدايىنان بەرىلگەن مالىمەتتى تىڭدا-دى ئارى ماماندارمەن جانە قاتىستى تاراۋلاردىڭ جاۋاپتى جولداستارىمەن ىقىلاسىپەن اڭگىمەلەسىپ، پىكىر اۋىستىرىپ، ماسەلەلەردى ۇستىندە قولما ـ قول شەشتى. چىن چۋانگو بىلاي دەپ اتاپ كور-سەتتى: نۇكلەين قىشقىلىن تەكسەرۋ، سارالاۋ قىزمەت-تىن جاقسى ىستەۋ نىدەتتىڭ كەڭەيۋىن تىزگىندەۋ جونىندە توتەنشە ماڭىزدى، قازىرگى مەديتسينالىق باقىلاۋداعى ادامدارعا نۇكلەين قىشقىلىن تەكسەرۋدى ورىنداپ بولۋ نەگىزىندە، ۇلگى الۋ مەن تەكسەرۋ-دى ۇشتاستىرۋعا تاباندى بولىپ، تەكسەرۋ قىزمەت-تىن بار كۇشپەن جەدەل ورىستەتۋ كەرەك. كۇشتەر-دى ئبىر تۇتاس جوسپارلاپ ورنالاستىرۋدى كۇ-شەيتىپ، قىزمەت سەرپىنىن ارتتىرىپ، ۇستىندە قولما ـ قول ۇلگى الۋ، ينفورماتسيالاردى ەنگىزۋ، لابوراتوريالىق تەكسەرۋ سياقتى بۇىنداردى پارمەن-دى، ئتارتپىتى تۇردە ۇيىمداستىرىپ، تەكسەرۋ ونىمدىلىگىن جوعارىلاتىپ، بۇكىل قالادا ەڭ قىسقا ۋاقىت ىشىندە نۇكلەين قىشقىلىن تەكسەرۋمەن جاپىپاي قامتۇدى جۇزەگە اسىرۋعا كۇش سالىپ، نىدەتتەن ساقتانۇ ـ تىزگىندەۋ توسقاۇىل شايقاسىنىڭ جەڭىسىنە قول جەتكىزۋگە مەعىم نەگىز قالاۋ كەرەك.

اۆتونومىالى رايوننىڭ جاڭا تيپتى ايدارشا ۋىرۇس وكپە قابىنۇ نىدەتىنەن ساقتانۇ ـ تىزگىندەۋ قىزمەتى قولباسشىلىق شتابىندا، ماماندار نىدەتتىڭ تارالۋ جولدارىنا، اۋرۋعا شالدىعۋ ەرەكشەلىگىنە جانە تارالۋ قاينارىنا جابال تالداۋ جۇرگىزىپ، تۇجى-رىم جاساۋدا. چىن چۋانگو ماماندارمەن اڭگىمەلە-سىپ، پىكىر اۋىستىرىپ، ەپيدەميولوگيالىق تەكسە-رىپ، تەگىن انقتاۋ قىزمەتىنىڭ ىلگەرىلەتىلۋ جاعدا-يىن ىشكەرىلەي ۇعىستى. چىن چۋانگو بىلاي دەپ باسا دارىپتەدى: قىزمەت قارقىنىن اناعۇرلىم تەزدەتىپ، ەپيدەميولوگيالىق تەكسەرۋ جانە تەگىن انقتاۋ قىزمە-تىن جاڭا تەحنيكا، جاڭا تاسىلدەن تولىق پايدالانا وتە-رىپ ورىستەتۋ كەرەك.

اۆتونومىالى رايوندىق 6 ـ حالىق شيپاحاناسى ـــ جاڭا تيپتى ايدارشا ۋىرۇس وكپە قابىنۇ دياگنوزى تۇراقتاندىرىلعان ناۋقاستاردى ەمدەۋگە الۋ بەلگە-لەنگەن ئتۇيىندى شيپاحانا، ئبىر ئبولىم ماماندار مەن ئار ۇلت ەمدەۋ قىزمەتكەرلەرى ناۋقاستاردى قۇتقارۋ ـ ەمدەۋ قىزمەتىن بار كۇشپەن ورىستەتۋ-دە. چىن چۋانگو شيپاحاناعا كەلىپ، دياگنوزى تۇ-راقتاندىرىلعاندار دى قۇتقارۋ ـ ەمدەۋ، ەمدەۋ كۇش-تەرى، ەمدەۋ جابدىقتارى جانە ئدارى ـ دارمەكپەن قامداۋ سياقتى جاعدايلاردى ەگجەي ـ تەگجەيلى ۇعىستى. چىن چۋانگو شارشاپ ـ شالدىققاندارىنا قا-راماي، كۇندى تۇنگە جالعاپ نىدەتكە قارسى شايـ-قاستىڭ ئبىرىنشى شەبىندە جۇرگەن قالىڭ ەمدەۋ قىزمەتكەرلەرىنە قۇرمەت ئبىلدىرىپ، العىس ايتتى، ولارعا وزىندىك قورعانۇدى جاقسى ىستەۋدى، دەڭـ-ساۋلىعىنىڭ حاۋىپسىزدىگىنە شىنايى كەپىلدىك ەتۇدى تاپسىردى. چىن چۋانگو بىلاي دەپ باسا دا-رىپتەدى: حالقتى بارىنەن جوعارى قويۇعا، ئومىر-دى بارىنەن جوعارى قويۇعا تاباندى بولىپ، ناۋ-قاستاردى شوعىرلاندىرۇ، ماماندار دى شوعىرلاڭـ-دىرۇ، بايلىقتى شوعىرلاندىرۇ، قۇتقارۋ ـ ەمدەۋدى شوعىرلاندىرۇ پرينسيبىن قاتاڭ تيانىاقتاندىرىپ، ەمدەلەكەتتىك دەنساۋلىق ساقتاۋ ـ سالاماتتىق كومي-تەتى جاريالاعان ەڭ جاڭا دياگنوز قويۇ ـ ەمدەۋ جوباسى بويىنشا، جۇڭگوشا شيپاگەرلىك پەن با-تىسشا شيپاگەرلىكتى ۇشتاستىرۇعا تاباندى بولىپ، ناۋقاستاردى قۇتقارۋ ـ ەمدەۋ قىزمەتىن بار كۇشپەن جاقسى ىستەۋ كەرەك.

چىن چۋانگو تەكسەرۋ ـ زەرتتەۋدە بىلاي دەپ باسا دارىپتەدى: ئار دارەجەلى قاتىستى تاراۋ-لار ماماندار گرۋپپاسىنىڭ قىزمەتىن قولداپ، وعان سايكەسپ، تۇلعالىق جاۋاپكەرشىلىكتى كۇشەيتىپ، ئار جاقتاعى كۇشتەردى ئبىر تۇتاس جوسپارلاپ، ماماندار گرۋپپاسىنىڭ علمي جەتەكشىلىگىندە، قىز-مەتتى دالمە ـ ئدال، ئتارتپىتى تۇردە ويداعدايي ىستەپ، ساقتانۇ ـ تىزگىندەۋ شارالارىن ناقتى، ەگجەي ـ تەگجەيلى تيانىاقتاندىرىپ، نىدەتتىڭ كە-ڭەيۋىن، ئورشۇىن باتىل اۋىزدىقتاپ، نىدەتتەن ساقتانۇ ـ تىزگىندەۋ توسقاۇىل شايقاسىنىڭ جەڭىسـ-نە باتىل قول جەتكىزىپ، ئار ۇلت بۇقاراسىنىڭ ئومىرىنىڭ حاۋىپسىزدىگى مەن دەنساۋلىعىن باتىل قورعاۋى كەرەك.

شينجياڭداعى 2 قالا، 6 مەكتەپ مەملەكەت دارەجەلى ۇلگى كورسەتەتىن ئۇڭىر، ۇلگى كورسەتەتىن مەكتەپ بولىپ تاڭدالدى

گازەتىمىزدىڭ جالپىلىق اقپارات قۇرالدارى ئتلىشىنى **جاۋ شيبا** 7 ـ ايدىڭ 20 ـ كۇنى ۇرىمجـ-دەن حابارلايدى. جۇىقتا وقۋ ـ اعارتۋ مينيسترلىگى ادەتتەگى ورتا مەكتەپتەردىڭ جاڭا ساباق، جاڭا وقۋلىق پايدالانۇنان مەملەكەت دارەجەلى ۇلگى كورسەتەتىن وڭىرلەردىڭ جانە ۇلگى كورسەتە-تىن مەكتەپتەردىڭ ئتىزىمىن جاريالادى، جاڭا مەكتەپتەردىڭ ئتىزىمىن (بيڭتۇاندى قامتيدى) 2 قالا، 6 مەكتەپ مەملەكەت دارەجەلى ۇلگى كورسەتە-تىن ئۇڭىر جانە ۇلگى كورسەتەتىن مەكتەپ تە-زىمنە كىردى.

مۇنىڭ ىشىندە قارامايلى قالاسى، شىحىزى قالاسى مەملەكەت دارەجەلى ۇلگى كورسەتەتىن وڭىرگە تاڭدالدى. قارامايلى قالالىق 1 ـ ورتا مەكتەپ، ئۇرىمجى 1 ـ تامىز ورتا مەكتەبى، ئۇرىم-جى قالالىق 1 ـ ورتا مەكتەپ، شينجياڭ ئوندىرىس ـ قۇرىلىس بيڭتۇانى 2 ـ ورتا مەكتەبى، شينجياڭ ئوندىرىس ـ قۇرىلىس بيڭتۇانى 2 ـ شىسىنىڭ حۇاشان ورتا مەكتەبى، شىحىزى 1 ـ ورتا مەكتەبى سياقتى 6 مەكتەپ ۇلگى كورسەتەتىن مەكتەپكە تاڭدالدى.

ۇعىسۇعا قاراعاندا، ۇلگى كورسەتەتىن ئۇڭىر، ۇلگى كورسەتەتىن مەكتەپ قۇرىلىسى ادەتتەگى ورتا مەكتەپتەردىڭ ساباق رەفورماسىن تەرەڭدەتىپ، ادەتتەگى ورتا مەكتەپتەردىڭ ادام تاربيەلەۋ ادىسىنـ-دە بۇرىلىس جاساۋدى ىلگەرىلەتۋدەگى ماڭىزدى شارا. ۇلگى كورسەتەتىن ئۇڭىر مەن ۇلگى كورسە-تەتىن مەكتەپ قۇرىلىسى قىزمەتى بيىلدان باستاپ توپقا ئبولىنىپ اتقارىلادى، ئار توبىنىڭ قۇرىلىس پەريودى 3 جىل.

وقۋ ـ اعارتۋ مينيسترلىگى مىنالاردى تالاپ ەتتى: ئارقايسى ۇلگى كورسەتەتىن وڭىرلەر جانە ۇلگى كورسەتەتىن مەكتەپتەر «وقۋ ـ اعارتۋ مينيسترلىگى كەڭەسىنىڭ ادەتتەگى ورتا مەكتەپتەر-دىڭ جاڭا ساباق، جاڭا وقۋلىق پايدالانۇدان مەم-لەكەت دارەجەلى ۇلگى كورسەتەتىن وڭىرلەر مەن ۇلگى كورسەتەتىن مەكتەپتەردى تاڭداپ قۇرۋ جونىندەگى حابارلاندىرۇدا» ورتاعا قويىلعان ئتۇ-يىندى مىندەتتەردى ارقاۋ ەتىپ، ئوز جەرىنىڭ، ئوز مەكتەبىنىڭ امالياتىمەن ۇشتاستىرىپ، باسىم-دىق پەن وزگەشەلىكتى كورنەكتىلەندىرىپ، ساباق قۇرىلىسى، وقىتۋ رەفورماسى، ەمتيحان الۋ، باعالاۋ سياقتى شەشۋشى سالالارعا بەلسەنە نزدەنىس جاساپ، تاڭداپ وقىلاتىن ساباقتاردى اشۋ، ساباق تاڭداۋىن، كلاس ارالاپ وقۋىن ىلگە-رىلەتۋ، وقۋشىلاردىڭ جەتىلۋىنە ئجون سىلتەۋدى كۇشەيتۋ، وقىتۋ ساپاسىن جانە باعالاۋىن كەمەل-دەندىرۇ سياقتى ئتۇيىندى بۇىنداردا تىڭ سەرپە-لىس جاساپ، ۇنيۋەرسالدى امالياتتىق قيىمىلىنىڭ جانە ەڭبەك تاربيەسىنىڭ ئادىس ـ امالىندا جاڭا-لىق اشپ، ۇلگى الۋعا، جالپىلاستىرۇعا كەلەتىن ئبىر توپ ئونمەدى تاجريبەلەر مەن تابىستاردى قالىپتاستىرىپ، ادەتتەگى ورتا مەكتەپتەردىڭ ادام تاربيەلەۋ ۇلگىسىندە بۇرىلىس جاساۋدى ىلگەرىلە-تىپ، مەكتەپتەردىڭ ئر الۋان بولۋىن، ەرەكشەلىك-پەن دامۇىن جەبەۋ جاقتارىندا ۇلگىلىك، جەتەكشـ-لىك رول اتقارۋى كەرەك.

مۇنان تىس، ۇلگى كورسەتەتىن مەكتەپتەر جاڭا ساباق بويىنشا باۋلۋ بازاسى مەكتەبى قۇرىلـ-سىن بەلسەندى ورىستەتىپ، مەكتەپ باستقتارىن، وقىتۋشىلارىن ئمانساپقا ئلىپ اۋىس ـ كۇيىس جا-ساۋىن نەمەسە جۇمىس ورنىندا ىلەستىرىپ ۇيرەتۋ سياقتى ادىستەر ارقىلى، ئالسز ورتا مەكتەپتەر مەن اۋىل ـ قىستاق مەكتەپتەرىنە باعىنتامالى كومەكتەسۋ، سۇيەمەلدەۋ تەبىنىن ارتتىرۋى كەرەك. ۇلگى كور-سەتەتىن وڭىرلەردە سايكەستى بولعان باعىنتامالى كومەكتەسۋ، سۇيەمەلدەۋ مەحانيزمىن ورناتىپ، كەدەي وڭىرلەرگە كومەكتەسۋ، سۇيەمەلدەۋدى كۇ-شەيتۋى كەرەك.

شينجياڭ جەمىس ـ جيدەگىنىڭ ينتەرنەت جەلىسىندە جانە جەلىدەن تىسقارى ساۋداسى كۇسەت بولدى

▫ نىدەتتەن ساقتانۇ-تىزگىندەۋدى جانە ەكونومىكالىق، قوعامدىق دامۇدى ئبىر تۇتاس جوسپارلاپ ىلگەرىلەتەيىك ▫

□ **گازەتىمىزدىڭ جالپىلىق اقپارات قۇرالدا-رى تىلشىلەرى**

اۋىل شارۋاشىلىعى ونىمدەرى جاقسى سا-تىلسا عانا، شارۋالار كوپ پايدا الا الادى. ينتەرنەت جەلىسىندە جانە جەلىدەن تىسقارى بىردەي كۇش سالدى، شينجياڭعا كومەكتەسۋشى ولكە ـ قالالار تۇيىندەردى ۇشتاستىردى، ينتەرنەت جەلىسىندە تىكە تاراتىپ ساتۋمەن قار-بالاستاندى... اۋىلداستاردىڭ زاتىن ساتىسپ بەرىپ، ساتۋ ارناسىن كەڭەيتۋ ئۇشىن، رايونـ-مىزدىڭ جەر ـ جەرىندە "اركىم ئوز ونەرىن ايـ-گىلەپ"، شينجياڭنىڭ ساپالى اۋىل شارۋاشىلىعى ونىمدەرىنىڭ ۇزدىكسىز ئوتىمدى بولۋىنا دەم بەردى.

ەرتە پىساتىن جۇزىمگە مولداپ تاپسىرىس بەرىلدى

7 ـ ايدىڭ 20 ـ كۇنى قۇتىبي اۋدانىنداعى شينجياڭ ۋوبو جۇڭي اۋىل شارۋاشىلىعىن دامىتۋ شەكتى سەرىكتەستىگىنىڭ ئجۇزىم ئوسىرۋ بازا-سىندا، 1000 مۋ جەردەگى ئموپ ـ ئمولدىر بوپ تولىسا پىسقان ەرتە پىساتىن جۇزىمدەر كورگەن ادامدى وزىنە ەرەكشە باۋرايدى. بازارعا شىعا-رىلعان ئبىر اپتادان بەرى، 200 نەشە تونا ئجۇ-زىم ساتىلدى.

جۇمىسشىلار ابدەن پىسقان، ساپاسى تاماشا جۇزىمدەردى دەن قويا سۇرىپتاپ سەبەتتەرگە سالىپ، سالماعىن ولشەۋدە. قوراپتالعان جۇزىم-دەر اۆتوكولىككە تيەلگەن سوڭ، الدىن الا تاپـ-سىرىس بەرىپ قويعان شينجياڭنىڭ ئشى ـ سىر-تىندا ساۋداگەرلەر ونى تاسىپ اكەتتى. كۇنبە ـ كۇن جينالعان 30 تونا جۇزىمگە الدىن الا تاپـ-سىرىس بەرگەن سانجى قالاسىنان كەلگەن ساۋـ-داگەر شۋە لايحۇ: "مۇنداي جۇزىمنەن قانشاسى بولسا سونشاسىن الامىن، قۇرامىنداعى ورگانيكا-لىق زات مول، قانت قۇرامى جوعارى، ساپاسى جاقسى، ەرتەرەك الدىن الا تاپسىرىس بەرىپ قويماساڭ، تيمەيدى"، ـ دەدى.

2018 ـ جىلى قۇتىبي اۋدانى جۇڭي شارۋالار ەگمىشىلىك كاسىپتىك سەلبەستىك كوو-پەراتيۋى وسى اۋداننىڭ يۋانحۇسۇن قالاشىعـ-نىڭ سانگۇڭحۇ قىستاعىنداعى 1000 مۋ جەردى كوتەرەگە الىپ، جاڭا ەگمىشىلىك بازاسىن اشتى، سول جىلى تاعى شينجياڭ ۋوبو جۇڭي اۋىل شارۋاشىلىعىن دامىتۋ شەكتى سەرىكتەستـ-گىن قۇرىپ، "سەرىكتەستىك + سەلبەستىك كووپەراتيۋى + شارۋا وتباسى" ۇلگىسىمەن جۇمىس جۇرگىزىپ، ئجۇزىمدى كولەمدەندىـ-رىپ ەگۋ، مانەرلەۋ جانە ساتۋ ئبىر تۇلعالاندىـ-رىلعان كەمەلدى كاسىپ تىزبەگىن قالىپتاستىر-دى. قازىر سەرىكتەستىكتىڭ ئجۇزىم ەگمىشىلىك بازاسىنىڭ جەر اۋماعى 5400 مۋعا جەتتى، ئجۇـ-زىمدى جاس كۇيىندە ساقتايتىن سيىمدىلىعى 5000 تونا كەلەتىن 42 بولەمەلى قامبا بار، جىلدىق ساتىلۋ مولشەرى 20 مىڭ تونناعا جەتىپ، 150 ەگمىشىلىك وتباسىنىڭ كىرىستى ارتـ-تىرىپ بايۋىنا باستاماشىلدىق ەتتى.

سەرىكتەستىكتىڭ ورىنباسار باس دىرەكتو-رى چىن جينكۇي بىلاي دەپ تانىستىردى: بيىلعى ئجۇزىم جۇرتتى ەرەكشە قىزىقتىرىپ وتىر، ەلەكترونىدى ساۋدامەن اينالىساتىن كوپتە-گەن ساۋداگەر الدىن الا تاپسىرىس بەرىپ، سە-رىكتەستىكتىڭ دامۇىنا جاڭا ساۋدا ورايىن اكەلـ-دى: "بيىل ئجۇزىمنىڭ ۇشتەن ئبىرى، ئتىپتى، تەڭ جارتىسى ەلەكترونىدى ساۋدامەن ساتىلادى دەپ مەجەلەپ وتىرمىز".

شينجياڭعا كومەكتەسۋ ساۋدانى كۇسەتتەندىردى

بيىل قۇمىل قالاسىندا شامامەن 30 مىڭ مۋ جەرگە ەرتە پىساتىن قۇمىل قاۋىنى ەگىلىپ، جالپى 60 مىڭ تونناداي ئونىم ئتۇستى، قازىر بارلىعى ساتىلىپ بولاين دەدى.

7 ـ ايدىڭ 15 ـ كۇنى قۇمىل قالالىق اۋىل شارۋاشىلىعى جانە اۋىل ـ قىستاق مەكەمەسىنىڭ ورىنباسار باستىعى، حنان ولكەسىنەن شينجياڭعا كومەككە كەلگەن كادر گو جيۇڭ تەلەفوندا تىلـ-شىلكتى قابىلداعاندا بىلاي دەدى: "بيىل شاما-مەن 6000 تونناداي استام قۇمىل قاۋىنى حنانعا ساتىلدى. العاش شققان جەرىنەن كەلگەن ئدا-مى ئتىل ۇيىرەتىن قاۋىن حنان ولكەسىندەگى كوپتەگەن ئرى ساۋدا سارايلارى مەن ەرەن بازارلاردا، تولايىم ساتۋ بازارلارىندا ئوتىمدى بولدى".

6 ـ ايدىڭ باسىندا، حنان ولكەسىنىڭ شينجياڭعا باعىنتامالى كومەكتەسۋ قىزمەتى الـ-دىڭعى شەپ قولباسشىلىق شتابى تىعىز بايلانىس ورناتىپ، تەكسەرۋ ـ زەرتتەۋ جۇرگىزگەن سوڭ، "ينتەرنەت + تەن ويداعدايي پايدالانۇ، ينتەرنەت جەلىسى مەن جەلىدەن تىسقارى بىرلە-سىپ قيىملداۋ، قۇمىل قاۋىنىنىڭ ساتىلۋىنا دەم بەرۋ" وين تەز ىسكە اسىردى.

ينتەرنەت جەلىسىندە، داشياڭ توعىسپالى مەديا توبىمەن بىرلەسىپ، يۇيپين تيانشيا، جىسى حۇيۇي سياقتى ەلەكترونىدى ساۋدا تۇىرلارىن ۇيىمداستىرىپ، "شينجياڭعا كومەكتىڭ سۇيىسـ-پەنشىلىگى تەرەڭ، قۇمىل قاۋىنى "تاتتى" نەـ-گىزگى تاقىرىبىندا "حنان ولكەسىنىڭ شينجياڭعا كومەكتەسۋى بويىنشا تۇتىنۋ ارقىلى كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋ تىكە تاراتۋ مەرەكەـ-سى" قيىملىن ورىستەتتى.

ينتەرنەت جەلىسىنەن تىسقارى، جىڭجوۋ داننيسى ئتۇرلى بۇيىمدار شەكتى سەرىكتەستـ-گى، حنان ۋانباڭ اۋىل شارۋاشىلىعى ونىمدەـ-رىن تولايىم ساتۋ بازارى، سوكى ئۇي قوجالـ-عىن دامىتۋ شەكتى سەرىكتەستىگى سياقتى حنان كاسىپورىندارىن قۇملعا كەلىپ تەكسەرۋ جۇرگـ-زىپ، قاۋىنشىلارمەن ساتۋ توقتامىن تىكەلەي جاساسۋعا ۇيىمداستىردى.

قۇمىل قالاسى يجوۋ رايونى بۇعاز اۋىلى وسى رەتكى ساتۋعا دەم بەرۋ قيىملىنىڭ پايدا-سىن كورگەن نەگىزگى جەر رەتىندە، 4000 تون-نادان استام قاۋىن ساتتى. بۇعاز اۋىلى حۇڭشان قىستاعىنىڭ تۇرعىنى لي بيڭنىڭ اسەرى ئتىپتى تەرەڭ: "حنانىنان شينجياڭعا كومەككە كەلگەن كادرلاردىڭ كومەگىندە، ئۇيىمىزدىڭ 100 تونناـ-دان استام قۇمىل قاۋىنى ئبىر ايعا جەتپەيتىن ۋاقىت ىشىندە ساتىلىپ ئبىتتى، باعاسى دا ايتار-لىقتاي بولدى"، ـ دەدى.

تالشىن اسقاباعى ينتەرنەت جەلىسىندە ئوتىمدى بولدى

كۇشار قالاسى ئۇش وستەڭ اۋىلى داۋۇز-يار قىستاعىنىڭ تۇرعىنى چىڭ چاۋ ەككەن "ينـ-تەرنەتتە تانىمال اۋىل شارۋاشىلىعى ئونىمى" تالشىن اسقاباعى جيىلاتىن كەز بولدى.

3 جىلدىڭ الدىندا، چىڭ چاۋ كوپتەگەن الـ-دىڭعى مەرزىمدىك تەكسەرۋ ـ زەرتتەۋ جۇرگىزۋ ارقىلى، تالشىن اسقاباعىنىڭ ئونىم قۇـ-نىنىڭ جوعارى، ونىمدىلىگىنىڭ جاقسى ەكەنىن بايقاپ، سىناق رەتىندە ەگۋگە ەنگىزگەن. باستابىندا ەگۋ تاجريبەسى جەتكىلىكتى بولما-عاندىقتان، جاپىراقتارى قۇراپ، ئونىم بەرمەـ-دى. قىستاق كادرلارى جاعدايدى ۇعىسقان سوڭ، اۋىل شارۋاشىلىعى تەحنيك مامانىن شا-قىرىپ چىڭ چاۋدىڭ تەحنيكا ۇيرەنۋىنە كو-مەكتەستىردى، چىڭ چاۋ دا ئار تاراپتان اقىل ـ كەڭەس الىپ، ۇيرەندى، بيىل 30 مۋ جەرگە ەككەن تالشىن اسقاباعىنان مول ئونىم الدى، 30 تونا ئونىم الىپ، ئار تونناسىنان 3000 يۋان شاماسىندا تازا پايدا تاباتىندىعى مەجەلەنىپ وتىر.

"ينتەرنەتتە تانىمال اسقاباق ەڭ جاڭا تا-سىلمەن ساتىلۋى كەرەك"، ـ دەيدى چىڭ چاۋ. ول ينتەرنەت جەلىسىندە + جەلىدەن تىسقارى ساتۋ ئتاسىلىن قولدانىپ، ۋىچات، دوۋيىن سياقتى تۇعىرلاردان پايدالانىپ اسقاباقتى بەيجيڭ، شاڭحاي، گانسۋ، جىجياڭ سياقتى جەرلەر-گە ساتتى. ول: "جاڭا ساتۋ ۇلگىسى وتە قولايلى، قول تەلەفوندا كەلىسەسىڭ، ئونىم جاقسى بولسا بولعانى، ساتۋدان قام جەمەيسىڭ"، ـ دەدى.

(تىلشىلەرىمىز ئرايدا، گى يۋجۇن، ەرىكتى تىلشىلەر شۇي چىڭشيۋ، يىن تيڭتيڭ، ۋاڭ ۋىن، حان يۇيلين، ياڭ شيانتاۋ)

(باسى 1 ـ بەتتە)

بيىل رايونىمىز ئوندىرىس سىياتتى قوسىمشا قاراجاتتى رەتتەۋ، ساپالىلاندىرۇ مەن بازارلاندىرىپ جيناۋ ـ ساقتاۋدى بىرلەستىرۇ ئادىسىن قولدانىپ، استىق ساقتاۋدا جەرگە سۇيەنۇدىڭ، استىق ساقتاۋدا تەحنيكاعا سۇيەنۇدىڭ ئتۇرلى قولداۋ شارالارىن بەلـ-سەنە اتقارىپ، نىدەتتەن ساقتانۇ ـ تىزگىندەۋ كەزىنـ-دەگى استىق ئوندىرىسىنىڭ بۇكىلدەي حاۋىپسىزدىـ-گىنە شىنايى كەپىلدىك ەتتى. بۇكىل رايون ەگىستىك جەردىڭ كۇشىن قورعاۋعا بەرىلەتىن قوسىمشا قارا-جاتتىڭ "سىلتەمەلىلىك" رولىن تولىق ساۋلەلەندىـ-رىپ، دۇمبە ئبيدايعا قوسىمشا قاراجات بەرۋ ولشەـ-مىن جوعارىلاتىپ، ئبيداي ەگىسىنىڭ سالىستىرمالى ونىمدىلىگىن جوعارىلاتىپ، ساپالى دۇمبە ئبيداي ەگۋگە جەتەكتەدى، ناتيجەسىندە ئبيداي سياقتى استىق داقىلدارىنىڭ ئوندىرىس كولەمى ورنىقتىلىق بارىسىندا كوبەيىپ، ئبيداي ئوندىرىسى سانىنىڭ وسـ-ۇىنەن سان مەن ساپانىڭ بىردەي جوعارىلاۋىنا بۇـ-رىلىس جاسادى.

اۆتونومىالى رايوندىق استىق جانە زاتتىق ما-تەريالدارىدى زاپاس ساقتاۋ مەكەمەسى بەرگەن ساندى مالىمەتتە كورسەتىلۋىنشە: 7 ـ ايدىڭ 18 ـ كۇنىنە دەيىن، بۇكىل رايون بويىنشا جالپى ئبىر ميللیون 400 مىڭ تونناداي ارتىق ئبيداي جينالىپ بولىپ، بىلتىرعى سايكەس مەزگىلدەگىدەن 580 مىڭ تونا كوبەيگەن؛ بۇكىل رايوندىق ئبيدايدىڭ ورتا-شا ساتىپ الۋ باعاسى كيلوگرامى 2.41 يۋان بولىپ، الدىڭعى جىلعى سايكەس مەزگىلدەگىدەن كيلوگرامى 0.04 يۋان وسكەن؛ ساپاسى جاقسى ئبيدايدىڭ با-زارداعى سۇرانىسى كۇشتى، باعاداعى بەينەسى ئبىرشاما مەعىم بولىپ، شىندۇڭ 22 ـ ئونومىرلى ئبيدايدىڭ ساتىپ الۋ باعاسى كيلوگرامى 2.75 يۋان مولشەرىنە جەتىپ، تۇقىمدىق استىقتىڭ ەڭ جوعارى ساتىپ الۋ باعاسى كيلوگرامى 2.96 يۋانعا جەتكەن.

اۆتونومىالى رايوندىق استىق جانە زاتتىق ما-تەريالدارىدى زاپاس ساقتاۋ مەكەمەسىنىڭ ورىنباسار باستىعى ما شۇەيژاننىڭ تانىستىرۇىنشا، بيىل بۇكىل رايوننىڭ جازعى استىق جيناۋ قىزمەتىنىدە جيناۋ ايماق السى الدىڭعى جىلعىداعىدان تەز بولۋ، ساپاسى دا، باعاسى دا جاقسى بولۋ بەتالىسى ايقىن بولۋ، ئبيداي-دىڭ ساپاسى جالپى تۇلعالىق جاقتان ئبىرشاما جاقسى بولۋ سياقتى ەرەكشەلىكتەر جارىققا شىققان. بۇكىل رايوندىق ئر دارەجەلى استىق جانە زاتتىق ماتەريالدارىدى زاپاس ساقتاۋدى باسقارۋ تاراۋلارى كوپ نەگىزدى تۇلعالاردى بازارعا كىرىپ ساتىپ الۋعا ۇزدىكسىز ىنتالاندىرىپ جانە ولاردى قولداپ، زاڭ بويىنشا، ەرەجە بويىنشا استىق اينالىمى بازارىن باقىلاۋ ـ باسقارۋدى ويداعدايي ىستەپ، بازاردىڭ ومىرشەڭدىك كۇشىن قاۋلاتىپ، بازار اينالىمىن جەبەپ، استىق جانە ازىقتىق ماي بازارىن جاندان-دىرۇ، كوپ نەگىزدەنگەن ساتىپ الۋ جۇلگەسىن قا-لىپتاستىرۇ ئۇشىن تاماشا ورتا ازىرلەيدى ەكەن.

كەزەكتە بۇكىل رايوندىق اۋىل شارۋاشىلىعى جانە اۋىل ـ قىستاق تاراۋلارى نىدەتتەن ساقتانۇ ـ تىزگىندەۋدى بار كۇشپەن ويداعدايي ىستەۋمەن بىرگە، كۇشتەردى شوعىرلاندىرىپ ماقتا، جۇگەرى سياقتى اۋىل شارۋاشىلىعى ونىمدەرىنىڭ جازداعى اتىز ـ ارىق باپتاۋ قىزمەتىن ويداعدايي ىستەپ، تۇـ-راقتى مول ئونىم الۋ نەگىزىن قالاۋدا. ئوز جەرلە-رىندەگى ئبيداي جينايتىن ماشينالاردىڭ ناقتى سۇرا-نىسىن ئدال يگەرىپ، اۋىل شارۋاشىلىعى ماشينالارى سەلبەستىك كووپەراتيۋتەرى سياقتى جاڭا تيپتى تيجارات تۇلعالارىنىڭ كۇشىن شىنايى ساۋلەلەندىـ-رىپ، ماشينالاردى ۇلەستىرۇ قىزمەتىن ويداعدايي ىستەپ، ئبيداي جينايتىن ماشينالاردىڭ ۇيلەسىمدى جايعاستىرىلۋىن جۇزەگە اسىرىپ، شارۋالاردىڭ جازعى جيىن ـ تەرىن سۇرانىسىن بار كۇشپەن قانا-عاتتاندىرۇدا.